

Nordin fel ute om Sturmark och Humanisterna

Sverige påstås vara ett genomsektulerat land, men religionen har i själva verket fortfarande ett starkt grepp om tankeklimatet. Den som i kultur- och samhällsdebatten påpekar att sådant som astrologi, homeopati och poltergeist saknar varje antydning till empiriskt stöd, och därför är att betrakta som vidskepelse, får sällan något mothugg. Gott så, men den som framhåller samma sak beträffande vissa religiösa dogmer, såsom föreställningen att det bestialiska ihjältortandet av en man i 30-årsåldern för snart 2000 år sedan fortfarande via övernaturliga krafter har ett avgörande inflytande över våra liv, blir omedelbart anklagad för inskränkthet och vetenskapsfundamentalism.

Sådana glåpord haglar i svensk press regelbundet över religionskritiker i allmänhet och företrädare för förbundet Humanisterna i synnerhet. Inte minst i GP har angreppen varit många, och de senaste veckorna har kampanjen intensifierats: I en krönika på ledarsidan den 16/10 går Gert Gelotte till generalangrepp mot Humanisterna, och på kultursidan den 27/10 tar Torgny Nordin vid.

Nordin lägger största krutet i sin artikel på att kritisera utgivningen av en svensk översättning av den amerikanske religionskritikern Sam Harris bok *Brev till en kristen nation*. Han håller visserligen med Harris om det alarmerande i att en majoritet av den amerikanske befolkningen är bokstavstroende kreationister, och att nästan lika många av dem väntar sig kristi återkomst inom den närmaste 50-årsperioden. (Tilläggas kan att den senare föreställningen riskerar att få förödande följder för folks miljöengagemang, vilket i sin tur är en möjlig delförklaring till Bushregeringens erbarmliga miljöpolitik.) Men så invänder han att Harris religionskritik ”i stort sett [är] poänglös när det gäller det religiösa landskapet i Sverige och Norden”, och därför inte hör hemma här. Tala om inskränkthet! Även böcker som exempelvis Stig Dagermans *Tysk höst*, Aleksandr Solzjenitsyns *Gulag-arkipelagen* och Åsne Seierstads *Bokhandlaren i Kabul* behandlar förhållanden i andra länder än Sverige, och man undrar i sitt stilla sinne om Nordin vill döma ut också dessa såsom irrelevanta för den svenska kultur- och samhällsdebatten.

Dessutom vill jag påstå att Sverige inte är fullt så sekulariserat som Nordin verkar tro. Häromdagen bevittnade jag ett barndop i den förment så moderniserade svenska kyrkan, där prästen med övertygelse påstod sig administrera utdrivandet av ”mörkrets krafter” ur det lilla spädbarnet. Barnet tog väl knappast någon skada av ritualen, men det finns andra barn som drabbas desto hårdare av religionens maktutövning. Jag tänker här på den tilltagande utbredningen av religiösa friskolor – kristna såväl som muslimska – som pådyvlar barnen vidskepelser och som därtill skapar segregation och på sikt mycket riskabla sprickor i samhället.

Rent hysteriskt blir Nordins tonläge när Humanisternas ordförande Christer Sturmark kommer på tal. Nordin har tidigare gripit varje tillfälle att använda Sturmark som tillhygge, och denna gång klämmer han i med att ”för landets troende ateister finns bara en profet och hans namn är Christer”. Egentligen är det väl överflödigt att bemöta detta barnsliga utrop, men låt mig för säkerhets skull förklara hur det ligger till. Det som Nordin utan någon som helst grund söker tillskriva oss är precis det slags auktoritetstro som vi mer än något annat vänder oss emot. Sturmark är förvisso en populär ordförande, men jag har aldrig träffat på någon, vare sig i eller utanför Humanisterna, som upphöjer honom till profet eller till det slags heliga ofelbarhet som ofta tillskrivs religiösa ledare.

Det är glädjande att religionsdebatten tagit fart i Sverige på senare år. Men ett visst mått av hyfs i debatten tycker jag att man kan begära. Nordins påhopp är ett lågvattenmärke som vi förhoppningsvis inte kommer att nå ned till på mycket länge.

Olle Häggström

professor i matematisk statistik och styrelseledamot i Humanisterna